

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجموعه قوانین و مقررات ثبت احوال

تدوین:
رضا زنده گل
وکیل پایه یک دادگستری

انتشارات چتر دانش

۱۳۹۷

عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: مجموعه قوانین و مقررات ثبت احوال/ تدوین رضا زنده گل.
مشخصات نشر	: تهران: چتر دانش، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۱۹ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۲۶۶-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: ثبت احوال -- ایران
موضوع	: Registers of births, etc. -- Iran
موضوع	: شناسنامه -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Birth certificates -- Law and legislation-- Iran
شناسه افزوده	: زنده گل، رضا، ۱۳۶۷ -، گردآورنده
رده بندی کنگره	: الف ۱۳۹۷ / ۱۲۸ / KMH۱۸۵۶
رده بندی دیویی	: ۳۴۶/۵۵۰۱۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۴۶۷۵۴۴

نام کتاب	: مجموعه قوانین و مقررات ثبت احوال
ناشر	: چتر دانش
تدوین	: رضا زنده گل
نوبت و سال چاپ	: اول - ۱۳۹۷
شمارگان	: ۱۰۰۰
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۲۶۶-۷
قیمت	: ۱۲۰۰۰۰ تومان

فروشگاه مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید(اردیبهشت شمالی)، پلاک ۸۸

تلفن مرکز بخش: ۶۶۴۹۲۳۲۷ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۰۲۳۵۳

پست الکترونیک: nashr.chatr@gmail.com

کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

سخن ناشر

رشته‌ی حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، به‌منزله‌ی یکی از پرطرفدارترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به‌خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه‌ی خدمت شده و در مناصب و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند.

منابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان بر مدار آن‌ها قرار دارد، در واقع، مجموعه‌ی کتب و جزواتی هستند که طی سالیان متمادی چنان‌که باید تغییر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ نکرده‌اند.

این، درحالی است که نیاز مبرم دانش‌پژوهان به مجموعه‌های پربار و سودمند، امری انکارناپذیر است. به‌این‌ترتیب، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان رشته‌ی حقوق و نیز رشته‌های متأثر از آن، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد؛ کتاب‌هایی که روزآمدی محتوای آن‌ها از یک سو و تناسب آن‌ها با نیاز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه‌ی آموزش عالی آزاد چتردانش، در مقام مؤسسه‌ای پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است گام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته‌ی حقوق بردارد. این مؤسسه افتخار دارد که با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثاری همت‌گمارد که مهم‌ترین دستاورد آن‌ها، تسهیل آموزش و تسریع یادگیری پژوهندگان باشد. انتشارات چتر دانش امیدوار است با ارائه‌ی خدمات درخشان، شایستگی‌های خود را در این حوزه‌ی علمی بیش از پیش به منصه‌ی ظهور برساند.

فرزاد دانشور

مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

فهرست

فصل اول: قوانین	۷
قانون ثبت احوال مصوب ۱۳۵۵ با آخرین اصلاحات والحاقت ۱۳۶۳	۸
فصل اول: کلیات	۸
فصل دوم: اسناد و دفاتر ثبت احوال	۱۱
فصل سوم: ثبت ولادت	۱۱
فصل چهارم: ثبت وفات	۱۵
فصل پنجم: ازدواج و طلاق	۱۷
فصل ششم: صدور شناسنامه	۱۹
فصل هفتم: صدور کارت شناسایی	۲۰
فصل هشتم: نام خانوادگی	۲۲
فصل نهم: تعویض شناسنامه‌های موجود و نقل آن به دفاتر ثبت کل وقایع	۲۳
فصل دهم: تهیه مقدمات اجرای قانون	۲۴
فصل یازدهم: مقررات کیفری	۲۴
قانون حفظ اعتبار اسناد سجلی و جلوگیری از تزلزل آن‌ها مصوبه مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۶۷	۲۷
قانون تخلفات، جرائم و مجازات‌های مربوط به اسناد سجلی و شناسنامه مصوب ۱۳۷۰	۲۸
قانون لغو قانون انگشت‌نگاری عمومی ۱۳۶۲ مصوب ۱۳۶۸	۳۳
قانون اجازه رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه در محاکم مصوب ۱۳۱۲	۳۴
قانون الزام اختصاص شماره ملی و کدپستی برای کلیه اتباع ایرانی مصوب ۱۳۷۶	۳۵
فصل دوم: آیین‌نامه‌ها	۳۷
آیین‌نامه اجرایی تبصره (۲) اصلاحی ماده (۵) قانون ثبت احوال ۱۳۶۳	۳۸
مصوب ۱۳۸۵	۳۸

آیین‌نامه اجرایی ماده ۳۵ اصلاحی قانون ثبت احوال مصوب ۱۳۱۰، ۱۸، ۶۳-	
مصوب ۱۳۶۴ هیئت وزیران.....	۴۱
آیین‌نامه اجرایی ماده ۳۹ قانون ثبت احوال کشور مصوب ۱۳۵۵.....	۴۴
فصل اول: تعاریف.....	۴۴
فصل دوم: وظائف سازمان‌های شهرداری کشور و ژاندارمری کشور.....	۴۵
فصل سوم: اجراء.....	۴۵
آیین‌نامه اجرایی قانون الزام اختصاص شماره ملی و کدپستی برای کلیه اتباع ایرانی مصوبه هیئت وزیران در تاریخ ۱۳۷۸.....	۴۸
آیین‌نامه اجرایی تبصره ذیل ماده واحده لغو قانون انگشت‌نگاری عمومی (مورخ ۱۳۶۸/۳/۷ مجلس شورای اسلامی) مصوبه ۱۳۶۸ هیئت وزیران.....	۵۲
آیین‌نامه طرز رسیدگی هیئت‌های حل اختلاف مصوبه ۱۳۵۶ هیئت وزیران.....	۵۵
آیین‌نامه کاربردی شدن کارت شناسایی ملی مصوبه ۱۳۸۷ هیئت وزیران.....	۵۸
آیین‌نامه رویه شناسایی مشکوک‌التابعین و مدعیان تابعیت ایران- مصوبه ۱۳۸۲ شورای هماهنگی اجرایی اتباع بیگانه در تاریخ.....	۶۰
آیین‌نامه اجرایی ولادت اطفال متولد ار اتباع خارجی مقیم ایران مصوب ۱۳۸۳.....	۶۲
آیین‌نامه چاپ و تحویل شناسنامه مصوبه ۱۳۷۹ هیئت وزیران.....	۶۴
فصل سوم: موارد مرتبط.....	۶۶
بخش اول: آراء وحدت رویه.....	۶۷
بخش دوم: نظریات مشورتی.....	۱۲۰
بخش سوم: بخشنامه‌ها.....	۱۷۴
بخش چهارم: قوانین مرتبط.....	۱۷۸
از قانون مدنی مصوب ۱۳۱۳-۱۳۱۴.....	۱۷۸

کتاب سوم: در اسناد سجل احوال.....	۱۷۸
از قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب (در امور مدنی)	
مصوب ۱۳۷۹.....	۱۸۰
فصل اول: در صلاحیت ذاتی و نسبی دادگاه‌ها.....	۱۸۰
از قانون اصلاح ماده (۱۱) آیین‌نامه اجرایی قانون مربوط به خدمت	
پزشکان و پیراپزشکان مصوبه ۱۳۸۵ هیئت وزیران.....	۱۸۱
از قانون اصلاح موادی از قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۱۳۹۰.....	۱۸۲
از قانون حمایت از آزادگان (اسرای آزاد شده) بعد از ورود به کشور	
مصوبه ۱۳۶۸ مجلس شورای اسلامی.....	۱۸۳
از قانون حمایت از کودکان و نوجوانان بی‌سرپرست و بدسرپرست مصوب	
۱۳۹۲.....	۱۸۴
از مصوبه وظایف دستگاه‌های اجرایی ذیربط در خصوص اعمال سیاست	
تحدید موالیید مصوبه ۱۳۶۹ هیئت وزیران.....	۱۸۵
از آیین‌نامه اجرایی قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۱۳۹۱.....	۱۸۶
از آیین‌نامه راهنمایی و رانندگی مصوبه ۱۳۸۴ هیئت وزیران.....	۱۸۷
از آیین‌نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۷.....	۱۸۸
مصوبه شورای عالی اداری در خصوص شاخص‌های اختصاصی ارزیابی	
عملکرد سازمان ثبت احوال کشور مصوبه ۱۳۸۳ شورای عالی اداری.....	۱۸۹
بخش پنجم: خدمات ثبت احوال.....	۱۹۰

فصل اول

قوانین

قانون ثبت احوال مصوب ۱۳۵۵/۴/۱۶ با آخرین اصلاحات والحاقات ۱۳۶۳/۱۰/۱۸

فصل اول: کلیات

ماده ۱- وظایف سازمان ثبت احوال کشور به قرار ذیل است:

الف- ثبت ولادت و صدور شناسنامه.

ب- ثبت واقعه وفات و صدور گواهی وفات.

ج- تعویض شناسنامه‌های موجود در دست مردم.

د- ثبت ازدواج و طلاق و نقل تحولات.

ه- صدور گواهی ولادت برای اتباع خارجه.

و- تنظیم دفاتر ثبت کل وقایع و نام خانوادگی.

ز- جمع‌آوری و تهیه آمار انسانی سراسر کشور و انتشار آن.

ح- وظایف مقرر دیگری که طبق قانون به عهده سازمان گذاشته شده است.

ماده ۲- برای مطالعه و پیشنهاد روش‌های فنی و اظهار نظر درباره اصلاح یا تغییر فرمها و نمونه‌های سجلی و آماری و نحوه جمع‌آوری و انتشار آنها و تهیه دستورالعمل‌ها و روشهای فنی و سجلی و طرز جمع‌آوری اوراق باطله و تنظیم و نگهداری و حفاظت اسناد و مدارک سجلی در مرکز سازمان ثبت احوال کشور شورایی به نام شورای عالی ثبت احوال تشکیل می‌شود. اعضای شورای عالی ثبت احوال عبارت خواهند بود از رییس سازمان ثبت احوال کشور یا قائم مقام او و یک نفر از استادان دانشکده حقوق به انتخاب رییس دانشگاه تهران و یک نفر از قضات دادگستری به انتخاب وزیر دادگستری و یک نفر از کارمندان مطلع ثبت احوال به انتخاب رییس سازمان ثبت احوال و نماینده مرکز آمار ایران، ریاست شورا با معاون وزارت کشور و رییس سازمان ثبت احوال کشور و قائم مقام او می‌باشد و رأی اکثریت لازم‌الاجراء خواهد بود.

تبصره- نحوه جمع‌آوری و انتشار آمار انسانی و تهیه و نمونه‌های مربوط به پیشنهاد سازمان ثبت احوال کشور پس از جلب نظر مرکز آمار ایران و تصویب شورای عالی ثبت احوال تعیین خواهد شد.

ماده ۳- در مقر هر اداره ثبت احوال هیئتی به نام هیئت حل اختلاف مرکب از رئیس اداره ثبت احوال و مسئول بایگانی یا معاونین و یا نمایندگان آنان و یکی از کارمندان مطلع اداره مزبور به انتخاب رئیس اداره ثبت احوال استان تشکیل می‌شود و وظایف هیئت حل اختلاف به قرار زیر است:

۱- تصحیح هر نوع اشتباه در تحریر مندرجات دفتر ثبت کل وقایع و وفات بعد از امضاء سند و قبل از تسلیم شناسنامه یا گواهی ولادت یا وفات و تکمیل سند از نظر مشخصاتی که «نامعلوم» بوده است مندرج در ماده ۲۹ این قانون.

۲- رفع اشتباهات ناشی از تحریر ضمن ثبت وقایع یا نقل مندرجات اسناد و اعلامیه‌ها و مدارک به دفاتر ثبت کل وقایع و سایر دفاتر.

۳- ابطال اسناد و شناسنامه‌هایی که بیگانگان مورد استفاده قرار داده‌اند و طبق ماده ۴۴ اعلام می‌شود.

۴- ابطال اسناد مکرر و یا موهوم و تصحیح اشتباه در ثبت جنس صاحب سند و تغییر نامه‌های ممنوع.

۵- حذف کلمات زائد، غیرضروری و یا ناشی از اشتباه در اسناد سجلی اشخاص.

ترتیب تقاضا و گردش کار دفاتر هیئت‌ها و نحوه رسیدگی و ابلاغ تصمیمات در آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

تبصره- تصحیح هر نوع اشتباه در تحریر مندرجات دفتر ثبت کل وقایع و وفات اگر قبل از امضاء باشد با توضیح مراتب در حاشیه سند به عمل می‌آید و امضاکنندگان سند ذیل توضیح را امضا خواهند نمود.

ماده ۴- رسیدگی به شکایات اشخاص ذینفع از تصمیمات هیئت حل اختلاف و همچنین رسیدگی به سایر دعاوی راجع به اسناد ثبت احوال با دادگاه شهرستان یا دادگاه بخش مستقل محل اقامت خواهان به عمل می‌آید و رأی دادگاه فقط پژوهش‌پذیر است.

مهلت شکایت از تصمیم هیئت حل اختلاف ده روز از تاریخ ابلاغ است.

تبصره- هرگاه سند ثبت احوال در ایران تنظیم شده و ذینفع مقیم خارج از کشور باشد رسیدگی‌ها با دادگاه محل صدور سند و اگر محل تنظیم سند و

اقامت خواهان هر دو در خارج از کشور باشد با دادگاه شهرستان تهران خواهد بود.

ماده ۵- سازمان ثبت احوال کشور در اجرای وظایفی که بر عهده دارد می‌تواند از وجود کارداناان سازمان‌های دولتی و ارگان‌ها و نهادهای انقلاب اسلامی موجود در محل استفاده نماید.

تبصره ۱- مأموران دولت و کارکنان بیمارستان‌ها و گورستان‌ها مکلفند با سازمان ثبت احوال کشور در اجرای وظایف قانونی همکاری نمایند.

تبصره ۲- نحوه استفاده از خدمات افراد و سازمان‌ها و ارگان‌ها و نهادهای به موجب آیین‌نامه اجرایی این قانون خواهد بود.

ماده ۶- نماینده یا مأمور ثبت احوال کسی است که از طرف سازمان ثبت احوال کشور و یا ادارات تابعه برای ثبت وقایع یا دریافت اطلاعات منصوب شده باشد.

تبصره ۱- اعلام‌کننده کسی است که مکلف به اعلام واقعه می‌باشد و می‌تواند به شخص دیگری رسماً وکالت دهد تا از طرف او واقعه را اعلام نماید.

تبصره ۲- گواه از لحاظ این قانون کسی است که صحت اظهارات اعلام‌کننده را گواهی می‌کند.

ماده ۷- سن گواه و اعلام‌کننده نباید کمتر از ۱۸ سال تمام باشد. پدر و مادری که قبل از رسیدن به سن ۱۸ سال تمام ازدواج کرده‌اند می‌توانند ولادت یا وفات فرزند خود را اعلام نمایند.

ماده ۸- دفتر ثبت کل وقایع و وفات و شناسنامه و گواهی ولادت و اعلامیه‌ها و اطلاعیه‌ها و دفاتر ثبت کل وقایع و نام خانوادگی از اسناد رسمی است و تا زمانی که به موجب تصمیم هیئت حل اختلاف یا رأی دادگاه بر حسب مورد تصحیح یا باطل نشده به قوت خود باقی می‌باشد.

ماده ۹- رونوشت یا فتوکپی شناسنامه یا گواهی ولادت مراجعین به ادارات و مؤسسات دولتی و شهرداری و بخش خصوصی که برای انجام مراجعات آنان ضرورت دارد مستقیماً توسط آن مراجع تهیه خواهد شد.

فصل دوم: اسناد و دفاتر ثبت احوال

ماده ۱۰- وقایع حیاتی هر فرد (ولادت، ازدواج، طلاق، رجوع و بذل مدت، وفات) در دفاتری به شرح زیر ثبت می‌رسد:

الف- دفتر ثبت کل وقایع- که در آن بدواً ولادت هر فرد ثبت و وقایع مربوط به ازدواج، طلاق، رجوع و بذل مدت و وفات همسر، ولادت و وفات اولاد و وفات صاحب سند از روی مندرجات اعلامیه‌ها و مدارک در آن ثبت می‌گردد.

ب- دفتر ثبت وفات- که در آن واقعه مربوط به وفات هر فرد به ثبت می‌رسد. **تبصره ۱-** صفحات دفتر ثبت کل وقایع باید شماره‌گذاری شود و با تعیین تعداد کل صفحات نخ‌کشی و سرب و منگنه‌شده به امضای دادستان شهرستان یا نماینده او برسد.

تبصره ۲- دفتر ثبت کل وقایع هر سال پس از انقضاء مدت صد و بیست سال از جریان خارج و به بایگانی راکد منتقل می‌شود.

تبصره ۳- هرگاه اسناد یا دفاتر از بین برود در صورت وجود سابقه از روی سوابق و در صورت نبودن سابقه با دعوت صاحبان اسناد به وسیله آگهی طبق مدارک موجود در دست آنان پس از رسیدگی دفاتر یا اسناد معدوم تجدید می‌گردد.

ماده ۱۱- دفتر ثبت کل وقایع یا وفات پس از ثبت باید به امضاء اعلام‌کننده و گواهان و مأمور یا نماینده ثبت احوال برسد و مهر شود و در صورت وجود گواهی ماما یا پزشک نیازی به گواهان نخواهد بود. پس از تکمیل و امضاء اسناد مزبور تصحیح یا تغییر مندرجات آن منحصراً به موجب مقررات این قانون خواهد بود.

فصل سوم: ثبت ولادت

ماده ۱۲- ولادت هر طفل در ایران اعم از این‌که پدر و مادر طفل ایرانی یا خارجی باشند باید به نماینده یا مأمور ثبت احوال اعلام شود و ولادت اطفال ایرانیان مقیم خارج از کشور به مأمور کنسولی ایران در محل اقامت و اگر نباشد به نزدیکترین مأمور کنسولی و یا سازمان ثبت احوال کشور اعلام شود.

ماده ۱۳- ولادت واقع در ایران به وسیله نماینده یا مأمور ثبت احوال و

ولادت واقع در خارج از کشور به وسیله مأموران کنسولی ایران در دفتر ثبت کل وقایع به ثبت می‌رسد. در این دفتر اطلاعات زیر قید می‌شود:

۱- ساعت، روز، ماه، سال و محل ولادت- استان- شهرستان- بخش- دهستان (شهر، روستا) و تاریخ ثبت آن.

۲- نام و نام خانوادگی صاحب سند و جنس.

۳- نام و نام خانوادگی و شماره شناسنامه یا پروانه اقامت و یا گذرنامه و محل صدور شناسنامه یا پروانه اقامت و یا گذرنامه و محل اقامت پدر و مادر.

۴- نام و نام خانوادگی و محل اقامت و شماره شناسنامه و محل صدور شناسنامه و نسبت اعلام‌کننده در صورتی که غیر از پدر و مادر صاحب سند باشد.

۵- نام و نام خانوادگی و شماره شناسنامه و محل صدور شناسنامه و محل اقامت گواهان.

۶- نام و نام خانوادگی و امضاء نماینده یا مأمور و مهر ثبت احوال.

۷- شماره و سری برگ مخصوص دفتر ثبت کل وقایع.

۸- محل مخصوص ثبت و شماره کلاسمان آثار انگشتان صاحب سند.

۹- محل مخصوص ثبت خلاصه اطلاعات راجع به ازدواج، طلاق و یا وفات همسر.

۱۰- محل مخصوص ثبت شماره مسلسل و سری شناسنامه‌های صادره.

۱۱- محل مخصوص ثبت خلاصه اطلاعات راجع به اولاد.

۱۲- محل مخصوص ثبت وفات.

۱۳- محل توضیحات.

تبصره- پس از ثبت ولادت اگر طفل ایرانی باشد شناسنامه صادر و تسلیم می‌گردد و اعلامیه برای ثبت واقعه در دفتر ثبت کل وقایع صفحه مخصوص پدر و مادر به اداره ثبت احوال محل صدور شناسنامه آنان فرستاده می‌شود و در صورتی که طفل خارجی باشد گواهی ولادت صادر و تسلیم می‌گردد.

ماده ۱۴- برای هر فرد شماره شناسنامه که مخصوص به او خواهد بود تعیین می‌گردد و شماره شناسایی هر شخص در کلیه مدارک مربوط به ثبت احوال او باید قید گردد.

ماده ۱۵- ثبت ولادت باید مستند به تصدیق پزشک یا مامای رسمی یا مؤسسه‌ای که طفل در آنجا متولد گردیده است باشد، در غیر این صورت واقعه به تصدیق و دو نفر گواه ثبت می‌شود.

تبصره- مهلت اعلام ولادت پانزده روز از تاریخ ولادت طفل است و تعطیل رسمی بعد از آخرین روز مهلت به حساب نمی‌آید و در صورتی که ولادت در اثناء سفر زمینی یا هوایی یا دریایی رخ دهد مهلت اعلام آن از تاریخ رسیدن به مقصد محسوب می‌شود.

ماده ۱۶- اعلام و امضاء دفتر ثبت کل وقایع به ترتیب به عهده اشخاص زیر خواهد بود:

- ۱- پدر یا جد پدر.
- ۲- مادر در صورت غیبت پدر و در اولین موقعی که قادر به انجام این وظیفه باشد.
- ۳- حذف شده است.
- ۴- وصی یا قیم یا امین.
- ۵- اشخاصی که قانوناً عهده‌دار نگهداری طفل می‌باشند.
- ۶- متصدی یا نماینده مؤسسه‌ای که طفل به آنجا سپرده شده است.
- ۷- صاحب واقعه که سن او از ۱۸ سال تمام به بالا باشد.

تبصره- در صورتی که ازدواج پدر و مادر طفل به ثبت نرسیده باشد اعلام ولادت و امضاء اسناد متفقاً به عهده پدر و مادر خواهد بود و هرگاه اتفاق پدر و مادر در اعلام ولادت میسر نباشد سند طفل با اعلام یکی از ابویین که مراجعه می‌کند با قید نام کوچک و طرف غائب تنظیم خواهد شد.

اگر مادر اعلام‌کننده باشد نام خانوادگی مادر به طفل داده می‌شود.

ماده ۱۷- هرگاه ابویین طفل معلوم نباشد سند یا نام خانوادگی آزاد و نام‌های فرضی در محل اساسی ابویین تنظیم می‌گردد. تصحیح اسامی فرضی یا تکمیل مشخصات ناقص به موجب اقرارنامه موضوع ماده ۱۲۷۳ قانون مدنی با حکم دادگاه یا مدارک حصر وراثت به عمل خواهد آمد و نام خانوادگی طبق احکام مربوط به نام خانوادگی اصلاح خواهد شد.

- موضوع فرضی بودن اسامی پدر و مادر در شناسنامه منعکس نخواهد شد.
- ماده ۱۸-** نماینده یا مأمور ثبت احوال ولادت طفل فاقد ولی را ثبت و مراتب را برای اقدام قانونی به دادستان اطلاع خواهد داد.
- تبصره-** در صورتی که طفل در مکانی متولد شود که خروج از آن ممنوع یا محتاج به اجازه مخصوص باشد نظیر ندامتگاه، کانون اصلاح و تربیت و غیره، متصدیان این سازمان‌ها مکلف به اطلاع واقعه و ایجاد تسهیلات لازم برای انجام وظایف صاحب واقعه می‌باشند.
- ماده ۱۹-** ماما یا پزشکی که در حین ولادت حضور و در زایمان دخالت داشته مکلف به صدور گواهی ولادت و ارسال یک نسخه آن به ثبت احوال محل در مهلت اعلام می‌باشد.
- ماده ۲۰-** انتخاب نام با اعلام‌کننده است، برای نامگذاری یک نام ساده یا مرکب (حسین، محمد مهدی و مانند آن) که عرفاً یک نام محسوب می‌شود انتخاب خواهد شد.
- تبصره ۱-** انتخاب نام‌هایی که موجب هتک حیثیت مقدسات اسلامی می‌گردد و همچنین انتخاب عناوین و القاب و نام‌هایی زننده و مستهجن یا نامتناسب با جنس ممنوع است.
- تبصره ۲-** تشخیص نام‌های ممنوع با شورای عالی ثبت احوال می‌باشد و این شورا نمونه‌های آن را تعیین و به سازمان اعلام می‌کند.
- تبصره ۳-** انتخاب نام در مورد اقلیت‌های دینی شناخته‌شده در قانون اساسی تابع زبان و فرهنگ دینی آنان است.
- تبصره ۴-** در اسناد سجلی اقلیت‌های دینی شناخته‌شده در قانون اساسی کشور نوع دین آنان قید می‌شود.
- تبصره ۵-** ذکر سیادت در اسناد سجلی ساداتی که سیادت آنان در اسناد سجلی پدر و یا جد پدری مندرج باشد و یا سیادت آنان به دلائل شرعی ثابت گردد الزامی است مگر کسانی که خود را سید ندانند و یا عدم سیادت آنان شرعاً احراز شود.
- تبصره ۶-** مراتب تشریف پیروان ادیان دیگر به دین مبین اسلام همراه با

تغییرات مربوط به نام و نام خانوادگی آنان در اسناد سجلی ثبت می‌شود.
ماده ۲۱- هرگاه از وضع حمل بیش از یک طفل متولد شود برای هر یک دفتر ثبت کل وقایع جداگانه به ترتیب تولد و با ذکر ساعت ولادت تنظیم خواهد شد.

فصل چهارم: ثبت وفات

ماده ۲۲- وفات هر کس اعم از ایرانی یا خارجی و همچنین ولادت طفلی که مرده به دنیا آمده یا بلافاصله پس از ولادت بمیرد باید به مأمور یا نماینده ثبت احوال اعلام شود.

وفات ایرانیان در خارج از کشور به مأموران کنسولی محل اقامت یا نزدیکترین مأموران کنسولی ایران یا به سازمان ثبت احوال کشور اعلام می‌شود.

وفات ایرانیان و خارجیان ساکن کشور را مأموران و نمایندگان ثبت احوال و وفات ایرانیان در خارج از کشور بر حسب محل اعلام، مأموران کنسولی ایران، مأموران یا نمایندگان ثبت احوال ثبت می‌کنند، وفات باید در سند ثبت وفات و همچنین در دفتر ثبت کل وقایع در صفحات مربوط به در گذشته و پدر و مادر او و شناسنامه متوفی ثبت و امضاء و مهر گردد.

وفات خارجیان پس از ثبت به شهربانی محل اعلام می‌شود و یک نسخه گواهی به سازمان ثبت احوال کشور فرستاده خواهد شد که به وزارت امور خارجه ارسال گردد.

تبصره- گواهی وفات به هر شخصی که درخواست کند تسلیم می‌گردد.

ماده ۲۳- در سند ثبت وفات باید اطلاعات زیر قید گردد.

- ۱- محل، روز، ماه و سال وفات و تاریخ ثبت.
- ۲- نام و نام خانوادگی و جنس و تاریخ تولد و شغل و شماره شناسنامه و شناسنامه یا پروانه اقامت و تاریخ و محل صدور شناسنامه یا پروانه اقامت در گذشته.

۳- علت وفات در صورتی که مشخص باشد.

۴- نام و نام خانوادگی و شماره شناسنامه و محل صدور شناسنامه پدر و

مادر در گذشته.

۵- نام و نام خانوادگی و شماره شناسنامه و محل صدور شناسنامه و محل اقامت و سمت اعلام‌کننده.

۶- نام و نام خانوادگی و شماره شناسنامه و محل صدور شناسنامه و محل اقامت و شغل گواهان.

۷- نام و نام خانوادگی و امضاء نماینده یا مأمور ثبت احوال و اثر مهر.

۸- شماره و سری برگ مخصوص ثبت وفات.

۹- محل توضیحات.

ماده ۲۴- واقعه وفات باید طبق تصدیق پزشک و در صورت نبودن پزشک با حضور دو نفر گواه ثبت گردد.

در مورد طفلی که مرده به دنیا آمده یا بلافاصله پس از تولد بمیرد در صورت وجود پزشک در محل تصدیق پزشک ضروری است و در صورت نبودن پزشک گواهی دو نفر کافی است.

پزشکی که وقوع وفات به او اطلاع داده می‌شود در هر مورد مکلف به معاینه جسد و صدور تصدیق یا اظهار نظر می‌باشد و در صورتی امکان تشخیص علت وفات باید تصدیق شود و به هر حال یک نسخه از تصدیق یا اظهار نظر خود را باید به ثبت احوال محل و در مهلت مقرر ارسال نماید.

ماده ۲۵- مهلت اعلام وفات ده روز از تاریخ وقوع یا وقوف بر آن است.

روز وفات و تعطیل رسمی بعد از آخرین روز مهلت به حساب نمی‌آید و در صورتی که وفات در اثناء سفر رخ دهد مهلت اعلام آن از تاریخ رسیدن به مقصد احتساب خواهد شد.

تبصره- ترتیب ثبت وقایع ولادت و وفاتی که پس از انقضاء مهلت مقرر اعلام شود در آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۲۶- اعلام وفات و امضاء سند ثبت وفات به عهده یکی از اشخاص زیر

است:

۱- نزدیکترین خویشاوند متوفی که در موقع وفات حاضر بوده است.

۲- متصدی یا صاحب مکانی که وفات در آن رخ داده است یا نماینده او.

۳- هر شخصی که در موقع وفات حاضر بوده است.

۴- مأموران انتظامی یا کدخدا.

تبصره- متصدیان گورستان یا دفن مکلف به اطلاع وفات به ثبت احوال هستند.

ماده ۲۷- در صورتی که وفات یا ولادت طی نامه رسمی از طرف مأموران انتظامی یا قضائی و یا سایر مقامات اعلام شود شماره و تاریخ اعلامنامه در سند درج و به منزله امضاء سند خواهد بود.

ماده ۲۸- در موارد زیر اعلام وفات به عهده مقامات زیر است:

۱- در صورتی که وفات در اثر بروز سوانح از قبیل زلزله سیل، طوفان و آتش‌سوزی واقع شود مقامات انتظامی یا گروه‌های امدادی حاضر در محل مکلفند واقعه وفات را ضمن ارسال صورت حاوی نام و نام خانوادگی و حتی‌المقدور شماره شناسنامه و محل صدور شناسنامه و سن متوفی اعلام نمایند.

۲- وفات نظامیانی که در زمان صلح در سربازخانه و یا ضمن مانورهای نظامی یا در زمان جنگ واقع می‌شود وسیله فرمانده قسمت با تعیین نام و نام خانوادگی و شماره شناسنامه و محل صدور شناسنامه اعلام می‌گردد.

ماده ۲۹- در مواردی که مشخصات متوفی معلوم نشود یا به بعضی از اطلاعاتی که باید در سند قید شود دسترسی نباشد در سند ثبت وفات به جای مشخصات عبارت (نامعلوم) نوشته می‌شود تکمیل مشخصات نامعلوم با هیئت حل اختلاف خواهد بود.

ماده ۳۰- مدرک ثبت وفات فرضی غائب مفقودالایر حکم قطعی دادگاه است مدیران دفاتر دادگاه‌هایی که حکم قطعی وفات فرضی غائب مفقودالایر از آن دادگاه صادر شده مکلفند یک نسخه از رأی صادره را طی نامه رسمی به ثبت احوال محل ارسال دارند.

فصل پنجم: ازدواج و طلاق

ماده ۳۱- دارندگان دفاتر رسمی ازدواج و طلاق مکلفند وقایع ازدواج و طلاق و رجوع را که در دفاتر مربوط ثبت می‌کنند در شناسنامه زوجین نیز درج و امضا

و مهر نمایند و حداکثر هر پانزده روز یک بار وقایع ازدواج و طلاق و رجوعی را که در دفاتر به ثبت می‌رسد روی نمونه‌های مربوط تهیه و به ثبت احوال محل تحویل و رسید دریافت دارند.

ازدواج و طلاق و رجوع ایرانیان در خارج از کشور باید به وسیله کنسولگری‌های مربوط در دفاتری که از طرف ثبت احوال تهیه می‌شود ثبت و حداکثر هریک ماه یک بار وقایع ازدواج و طلاق و رجوعی را که در دفاتر به ثبت می‌رسد روی نمونه‌های مخصوص تهیه و از طریق وزارت امور خارجه به سازمان ثبت احوال کشور فرستاده شود.

ماده ۳۲- طلاق، رجوع و بذل مدت که در دفتر رسمی طلاق به ثبت نرسیده باشد با ارائه اقرارنامه رسمی در اسناد ثبت احوال طرفین ثبت خواهد شد. ازدواج‌هایی که در دفاتر رسمی ازدواج به ثبت نرسیده باشد در صورت وجود شرایط زیر در اسناد سجلی زن و شوهر ثبت خواهد شد.

۱- ارائه اقرارنامه رسمی مبنی بر وجود رابطه زوجیت بین متقاضیان ثبت واقعه ازدواج.

۲- در موقع تنظیم اقرارنامه سن زوج از بیست سال تمام و سن زوجه از هیجده سال تمام کمتر نباشد

۳- گواهی ادارات ثبت احوال محل صدور شناسنامه‌های زوجین به این که در تاریخ اعلام واقعه طرفین در قید ازدواج دیگری نمی‌باشند.

تبصره- نمایندگان ثبت احوال مکلفند پس از ثبت واقعه رونوشت اقرارنامه را به دادسرای محل ارسال نمایند.

ماده ۳۳- کلیه وقایع ازدواج و طلاق یا وفات زوج یا زوجه و رجوع و بذل مدت و فسخ نکاح باید در دفاتر ثبت کل وقایع ثبت شود ولی در شناسنامه به شرح زیر انعکاس خواهد یافت.

در المثنای شناسنامه مرد یا زن آخرین نکاح و طلاق یا بذل مدت و در صورت تعدد زوجات آن تعداد ازدواج که به قوت خود باقی است منعکس خواهد شد.

ازدواج و طلاق غیر مدخوله درالمثنای شناسنامه درج نخواهد شد.

ماده ۳۴- افشای اطلاعات مذکور در دفاتر ثبت کل وقایع و اسناد سجلی جز

برای صاحب سند و مقامات قضایی و دولتی ذیصلاح ممنوع است.

فصل ششم: صدور شناسنامه

ماده ۳۵- صدور شناسنامه و سایر خدمات سجلی در مقابل دریافت وجه انجام خواهد شد که نحوه اخذ وجوه و میزان و نوع این خدمات به موجب آیین‌نامه اجرایی این قانون خواهد بود.

ماده ۳۶- شناسنامه از روی دفاتر ثبت کل وقایع صادر و دارای مشخصات و اطلاعات زیر می‌باشد:

- ۱- آرم جمهوری اسلامی ایران.
- ۲- محل مخصوص انگشت‌نگاری و شماره کلاسمان آن.
- ۳- محل الصاق عکس.
- ۴- شماره شناسنامه.
- ۵- نام و نام خانوادگی و جنس دارنده آن.
- ۶- تاریخ تولد به ترتیب روز و ماه و سال هجری شمسی و قمری.
- تبصره-** ذکر تاریخ هجری قمری از هنگام اجرای طرح تعویض شناسنامه برای نوزادان الزامی است.
- ۷- محل تولد به ترتیب شهرستان، بخش، دهستان (شهر، روستا).
- ۸- نام و شماره شناسنامه و محل صدور شناسنامه ابوبین.
- ۹- تاریخ تنظیم سند و به ترتیب روز و ماه و سال هجری شمسی.
- ۱۰- محل تنظیم سند به ترتیب حوزه، شهرستان، بخش، دهستان (شهر، روستا).

۱۱- نام و نام خانوادگی مأمور تنظیم‌کننده سند و امضاء مأمور صدور و مهر اداره

۱۲- شماره مسلسل و سری مخصوص شناسنامه.

۱۳- محل مخصوص ثبت ازدواج، طلاق و وفات همسر، ولادت فرزندان و وفات صاحب شناسنامه.

۱۴- محل توضیحات.

۱۵- محل مخصوص مهر انتخابات.

تبصره ۱- شناسنامه‌های نمونه جدید افرادی که به سن ۱۵ سال تمام می‌رسند باید ملصق به عکس همان سال و اثر انگشت و کلاسمان انگشت‌نگاری صاحب آن باشد.

تبصره ۲- شناسنامه اولیه باید در سی‌سالگی تمام با عکس همان سال صاحب آن تجدید شود.

صاحب شناسنامه پس از رسیدن به سن سی سال مکلف است ظرف یک سال برای تجدید آن مراجعه نماید.

تبصره ۳- صدور شناسنامه مجدد و یا گواهی ولادت اتباع خارجه مطابق مقررات آیین‌نامه اجرایی این قانون خواهد بود.

تبصره ۴- به استثنای سازمان ثبت احوال کشور، دفاتر اسناد رسمی ازدواج و طلاق، نمایندگی‌های دولت جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور، اداره تشخیص هویت و پلیس بین‌المللی و اداره کل انتخابات، هیچ‌یک از ارگان‌ها و نهادها و مؤسسات دولتی و بخش خصوصی حق نقش مهر و درج هیچگونه مطلب و یا آثار دیگری بر روی شناسنامه را ندارند متخلف از این امر تحت پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

ماده ۳۷- سازمان ثبت احوال کشور مکلف است به مجرد وصول اعلام ترک تابعیت و یا اخراج از تابعیت اشخاص و از طرف وزارت امور خارجه ترک تابعیت و یا اخراج تابعیت را در دفاتر و اسناد مربوط منعکس و یا شناسنامه را معدوم نماید.

فصل هفتم: صدور کارت شناسایی

ماده ۳۸- در نقاطی که دولت مقتضی بداند و اعلام کند کسانی که سن آنان از ۱۵ سال به بالا است باید دارای کارت شناسایی بوده و همیشه آن را همراه داشته باشند. کارت شناسایی حاوی مشخصات و اثر انگشت و عکس و نشانی محل سکونت و گروه‌های اصلی خون خواهد بود.

ترتیب صدور و ترتیب درج مشخصات دارنده کارت شناسایی و چگونگی

تحصیل اطلاعات مربوط به سکونت و سایر اطلاعات از قبیل گروه خون و اشخاصی که برای صغار و مجانین کارت شناسایی اخذ نمایند در آیین‌نامه اجرایی تعیین خواهد شد.

ماده ۳۹- به‌منظور ثبت مشخصات ساکنان شهرها و روستاها از تاریخ اجرای این قانون ظرف مدتی که از طرف دولت تعیین و اعلام خواهد شد سرپرست هر خانوار موظف است نشانی محل یا محل‌های سکونت اعم از ملکی یا استیجاری را همراه با مشخصات خود و کلیه افرادی که با او زندگی می‌کنند به کلانتری یا شهرداری یا ژاندارمری محل سکونت خود (حسب مورد) کتباً اعلام و رسید دریافت دارند. افرادی که به صورت انفرادی یا جمعی زندگی می‌کنند نیز مشمول این مقررات خواهند بود. هرگاه محل سکونت افراد تغییر یابد سرپرست خانوار یا کسانی که به صورت انفرادی یا جمعی زندگی می‌کنند مکلفند حداکثر ظرف پانزده روز مراتب را به کلانتری یا شهرداری یا ژاندارمری محل (حسب مورد) اعلام کنند.

کلیه موجرین اعم از مالک و نماینده او نیز موظفند پس از عقد اجاره اعم از رسمی یا غیر رسمی مشخصات مستأجر یا مستأجرین خود را حداکثر ظرف ۴۸ ساعت به کلانتری یا شهرداری یا ژاندارمری محل مورد اجاره (حسب مورد) اعلام دارند.

متخلفین از مقررات فوق یا کسانی که اعلام خلاف واقع نمایند برای مرتبه اول به جزای نقدی از پنج هزار و یک ریال تا سی هزار ریال محکوم می‌گردند. در صورت تکرار به حداکثر جزای نقدی مذکور محکوم خواهند شد. در صورت احراز سوء نیت به حبس جنحه‌ای تا سه سال محکوم می‌شوند مجازات موجرین در صورت تکرار جرم در هر حال حبس جنحه‌ای تا سه سال خواهد بود در مورد اماکنی که قبل از اجرای این قانون به اجاره واگذار شده‌اند موجرین برای اطلاع مراتب به مراجع مربوط سه ماه مهلت خواهند داشت.

تبصره ۱- در صورتی که مستأجر از مقدمین علیه امنیت کشور شناخته شود موجر یا نماینده او که مقامات انتظامی یا امنیتی را ظرف مهلت مقرر مطلع نکرده باشد به عنوان شریک جرم قابل تعقیب خواهد بود.

تبصره ۲- مسئولان اماکن عمومی در مورد واردین و ساکنان محل خود و مسئولان مؤسسات و اشخاص حقوقی در مورد کسانی که در این محلها سکونت دارند مکلفند به ترتیب مقرر در مورد موجرین مراتب را با مشخصات افراد به مراجع مربوط اطلاع دهند. متخلفان از مقررات این تبصره نیز مشمول مجازات مقرر درباره موجرین خواهند بود.

تبصره ۳- طرز اعلام نشانی محل سکونت و مشخصات ساکنین و تعیین سرپرست یا مسئول خانوار و مسئولان اماکن عمومی و مؤسسات و اشخاص حقوقی و چگونگی تنظیم دفاتر و ثبت و حذف نام و مشخصات اشخاص در محل‌های سکونت جدید و قدیم و شماره ترتیب ثبت ساختمان‌های مسکونی در دفاتر و سایر مسائل مربوط به موجب آیین‌نامه اجرایی این ماده که به تصویب وزارتخانه‌های کشور و دادگستری خواهد رسید معین می‌شود.

فصل هشتم: نام خانوادگی

ماده ۴۰- تغییر نام خانوادگی با تصویب سازمان ثبت احوال کشور خواهد بود.

تبصره- موارد تغییر نام خانوادگی مطابق آیین‌نامه اجرایی این قانون می‌باشد.

ماده ۴۱- حق تقدم نام خانوادگی با رعایت تاریخ تقدم صدور اسناد مختص اشخاصی است که به نام آنان در دفاتر مخصوص نام خانوادگی ادارات ثبت احوال به ثبت می‌رسد و دیگری حق اختیار آن را در آن اداره ندارد مگر با اجازه دارنده حق تقدم و این حق پس از وفات به ورثه قانونی انتقال می‌یابد. هر یک از وراث می‌توانند شخصی که نام خانوادگی او را اختیار کرده مورد اعتراض قرار داده و تغییر نام خانوادگی او را از دادگاه بخواهد ولی وراث بالاتفاق می‌توانند به دیگری اجازه دهند که نام خانوادگی آنان را اختیار نماید.

تبصره- نام خانوادگی فرزند همان نام خانوادگی پدر خواهد بود اگر چه شناسنامه فرزند در قلمرو اداره ثبت احوال دیگری صادر گردد. فرزندان کبیرمی‌توانند برای خود نام خانوادگی دیگری انتخاب نمایند.

ماده ۴۲- زوجه می‌تواند با موافقت همسر خود تا زمانی که در قید زوجیت می‌باشد از نام خانوادگی همسر خود بدون رعایت حق تقدم استفاده کند و در صورت طلاق ادامه استفاده از نام خانوادگی موکول به اجازه همسر خواهد بود.

فصل نهم: تعویض شناسنامه‌های موجود و نقل آن به دفاتر ثبت کل وقایع

ماده ۴۳- سازمان ثبت احوال کشور مکلف است شناسنامه‌های موجود در دست مردم را به تدریج تعویض نماید و کلیه افراد نیز مکلفند در مهلت‌های معین که سازمان ثبت احوال کشور طی آگهی و وسایل ارتباط جمعی و به ترتیب گروه سنی تعیین خواهد نمود به مأموران ثبت احوال محل اقامت خود برای اعلام هویت و وقایع حیاتی خود و ارائه مدارک و دریافت شناسنامه نمونه جدید مراجعه نمایند وفات‌های ثبت‌نشده زوج و زوجه و فرزندان نیز ضمن این مراجعه باید اعلام شود.

تبصره- چنانچه در طول اجرای طرح، اشخاصی اعلام فقدان و یا درخواست تعویض شناسنامه نمایند که مشمول دوره تجدید آن گروه نباشد برای آنان طبق مقررات گواهی موقت صادر خواهد شد.

ماده ۴۴- اشخاصی که در مهلت‌های معین در آگهی منتشره مأموران ثبت احوال را از داشتن شناسنامه مکرر یا استفاده از شناسنامه غیر یا دریافت شناسنامه موهوم یا استفاده از شناسنامه ایرانی با داشتن تابعیت خارجی مطلع نمایند از تعقیب و مجازات معاف خواهند بود والا پس از انقضای مهلت‌های معینه جرائم مزبور مستمر شناخته شده و مشمول مجازات مصرح در مواد ۴۸ و ۴۹ این قانون خواهند بود.

هویت دارندگان شناسنامه مکرر به انتخاب صاحبان و یا نمایندگان قانونی آنها تثبیت و هویت اشخاصی که از شناسنامه غیر استفاده نموده‌اند و همچنین مدارک ازدواج و طلاق و شناسنامه فرزندان مطابق شناسنامه قانونی که صادر می‌شود خواهد بود.

تبصره- تعویض شناسنامه همسر و فرزندان، ضمن گروه سنی همسری که

در مهلت مقرر مراجعه می‌کند به عمل خواهد آمد و همچنین در موقع ثبت ولادت طفل شناسنامه پدر و مادر و افراد خانوار تعویض خواهد شد اگر چه مهلت مراجعه معین و آگهی نشده باشد.

ماده ۴۵- هر گاه «هویت و تابعیت» افراد مورد تردید واقع گردد و مدارک لازم جهت اثبات آن ارائه نشود مراتب برای اثبات «هویت» به مراجع انتظامی و برای اثبات «تابعیت» به شورای تأمین شهرستان ارجاع و در صورت تأیید طبق مقررات اقدام خواهد شد.

تبصره- در جلسات شورای تأمین شهرستان که به منظور فوق تشکیل می‌گردد رییس اداره ثبت احوال محل نیز با داشتن حق رأی شرکت خواهد داشت.

ماده ۴۶- سازمان ثبت احوال کشور، پایان مهلت تعویض شناسنامه هر دوره را از طریق وسایل ارتباط جمعی آگهی خواهد کرد و پس از پایان مهلت اعلام شده شناسنامه و گواهی‌های صادره قبلی از درجه اعتبار ساقط خواهد شد و منحصراً شناسنامه‌های جدید جمهوری اسلامی ایران سند رسمی هویت و تابعیت افراد خواهد بود.

تبصره- افرادی که در مهلت‌های مقرر مراجعه نکنند پس از تشخیص تخلف مراتب به دادگاه اعلام و طبق مقررات با آنان رفتار خواهد شد.

فصل دهم: تهیه مقدمات اجرای قانون

ماده ۴۷- وزارت کشور مکلف است در مدت یک سال از تاریخ تصویب این قانون مقدمات اجرای آن را از حیث تهیه وسایل کار و تجهیزات و تأمین کارکنان لازم و آموزش آنان فراهم نماید. دولت اعتبار لازم برای اجرای این قانون را تأمین خواهد نمود.

فصل یازدهم: مقررات کیفری

ماده ۴۸- اشخاصی که از وظایف مذکور در مواد ۱۶ و ۱۹ و ۲۴ و ۲۶ و ۳۵ و تبصره ماده ۲۶ و تبصره یک ماده ۳۶ و مواد ۳۸ و ۴۳ خودداری کنند یا با دست داشتن شناسنامه اقدام به اخذ المثنی نمایند مورد تعقیب قرار گرفته و علاوه بر الزام به انجام تکالیف مقرر به پرداخت دویست و یک تا پنج هزار ریال

جزای نقدی محکوم خواهند شد.

ولی هرگاه مأموران و مسئولینی که به موجب این قانون وظایفی بر عهده دارند در اجرای آن تأخیر یا تعلل نمایند در دادگاه‌های اداری یا انتظامی طبق ضوابط مربوط تحت تعقیب قرار خواهند گرفت.

ماده ۴۹- اشخاص زیر به حبس جنحه‌ای از شصت و یک روز تا شش ماه محکوم خواهند شد:

الف- اشخاصی که در اعلام ولادت یا وفات یا هویت بر خلاف واقع اظهاری نمایند.

ب- اشخاصی که عالماً عامداً پس از رسیدن به سن ۱۸ سال تمام از شناسنامه مکرر استفاده و یا به دریافت شناسنامه مکرر برای خود یا مولی علیه یا به دریافت شناسنامه موهوم مبادرت کنند و یا از شناسنامه دیگری خواه صاحب آن زنده یا مرده باشد به نام هویت خود استفاده نمایند.

ج- ماما یا پزشکی که در مورد ولادت و وفات گواهی خلاف واقع صادر کنند. بند د- اشخاصی که در مورد ولادت و وفات شهادت دروغ بدهند که شهادت آنان منجر به تنظیم دفتر ثبت کل وقایع و یا وفات گردد.

ماده ۵۰- افراد بیگانه که قبل از احراز تابعیت ایرانی به منظور ایرانی قلمداد کردن خود موجب تنظیم اسناد سجلی یا دریافت شناسنامه شوند به حبس جنحه‌ای از سه ماه تا یک سال محکوم خواهند شد.

ماده ۵۱- هر کس عالماً عامداً پدر و یا مادر طفل را به غیر از پدر و یا مادر واقعی در اسناد و دفاتر ثبت احوال اظهار و یا شناسنامه دریافت کند به حبس جنحه‌ای از ۶ ماه تا سه سال محکوم خواهد شد.

تبصره- در مواردی که پدر یا مادر طفل معلوم نباشد و همچنین موارد مذکور در قانون حمایت کودکان بدون سرپرست از شمول این ماده مستثنی می‌باشد.

ماده ۵۲- مأمورانی که عالماً یا عامداً در جرائم مذکور در مواد ۴۹ و ۵۰ و ۵۱ این قانون به هر نحوی از انحاء کمک نمایند یا گواهی‌های خلاف را ملاک اجرای وظایف قانونی خود قرار دهند به مجازات مرتکب اصلی محکوم خواهند شد.

ماده ۵۳- آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون و نمونه‌های اوراق و اسناد مربوط وسیله وزارت کشور و وزارت دادگستری تهیه و به تصویب هیئت‌وزیران خواهد رسید.

ماده ۵۴- از تاریخ اجرای این قانون و پایان مهلت‌های معین قوانین ثبت احوال مصوب ۲۰ مرداد ۱۳۰۷ و ۱۱ آذر ۱۳۱۰ و اول بهمن ۱۳۱۲ و دوم اردیبهشت ۱۳۱۹ لغو و هر قانونی که در مقام اجرا معارض این قانون باشد بلااثر است.

ماده ۵۵- وزارت کشور، وزارت امور خارجه و وزارت دادگستری مأمور اجرای این قانون هستند.

قانون حفظ اعتبار اسناد سجلی و جلوگیری از تزلزل آن‌ها مصوبه مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۶۷/۱۱/۲

ماده واحده- از تاریخ تصویب این قانون تغییر تاریخ تولد اشخاص ممنوع است.

تبصره- صاحب شناسنامه تنها یک بار در طول عمر و در صورتی که اختلاف سن واقعی با سن مندرج در اسناد سجلی به تشخیص کمیسیون مرکب از فرماندار یا بخشدار، رئیس اداره ثبت احوال محل و پزشک منتخب، مدیر عامل سازمان بهداری استان و رئیس شورای اسلامی شهر و یا بخش محل صدور شناسنامه و با عضویت و ریاست قاضی دادگاه صالحه محل تشکیل می‌گردد بیش از پنج سال باشد می‌تواند سن خود را اصلاح نماید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ دوم بهمن ماه یک هزار و سیصد و شصت و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۷/۱۱/۱۲ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.
رئیس مجلس شورای اسلامی- اکبر هاشمی

قانون تخلفات، جرائم و مجازات‌های مربوط به اسناد سجلی و شناسنامه مصوب ۱۳۷۰/۵/۱۰

ماده ۱- به‌منظور التزام افراد به حفظ اسناد سجل و شناسنامه، هزینه صدور شناسنامه المثنی و یا گواهی موقت ناشی از فقدان شناسنامه برای بار اول مبلغ ۵۰۰۰ ریال و برای بار دوم ۲۰,۰۰۰ ریال و در مورد بعد ۱۰۰,۰۰۰ ریال تعیین می‌گردد صدور المثنی موکول به پرداخت هزینه‌های فوق می‌باشد.

تبصره ۱- دریافت‌کنندگان شناسنامه المثنی مکلف هستند در صورت پیدا شدن شناسنامه اصلی ظرف ده روز نسبت به تحویل شناسنامه المثنی به اداره ثبت احوال مربوطه اقدام نمایند متخلف به مجازات استفاده‌کننده از شناسنامه مکرر محکوم می‌شود.

تبصره ۲- چنانچه به تشخیص اداره ثبت احوال، فقدان شناسنامه بر اثر امور غیر مترقبه و خارج از حیطه اختیار باشد برای صدور المثنی فقط هزینه مقرر در آیین‌نامه اجرایی ماده ۳۵ قانون ثبت احوال اصلاحی سال ۱۳۶۳ دریافت خواهد شد.

ماده ۲- اشخاص زیر به حبس از ۹۱ روز تا یک سال و یا به پرداخت جزای نقدی از ۲۰۰,۰۰۰ ریال تا ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال و یا به هر دو مجازات محکوم می‌شوند:

الف- اشخاصی که در اعلام ولادت یا وفات یا هویت بر خلاف واقع اظهاری نمایند.

ب- اشخاصی که عالماً عامداً پس از رسیدن به سن ۱۸ سال تمام از شناسنامه مکرر استفاده نموده یا به دریافت شناسنامه مکرر برای خود یا مولی‌علیه و یا به دریافت شناسنامه موهوم مبادرت کنند و یا از شناسنامه دیگری خواه صاحب آن زنده یا مرده باشد به نام هویت خود استفاده نمایند.

افرادی که شناسنامه خود را در اختیار استفاده‌کنندگان فوق قرار دهند به همان مجازات محکوم می‌شوند.

ج- ماما یا پزشکی که در مورد ولادت یا وفات گواهی خلاف واقع صادر کند.

د- اشخاصی که در مورد ولادت یا وفات شهادت دروغ بدهند و شهادت آنان در تنظیم دفتر ثبت کل وقایع و یا وفات مؤثر واقع شود.

تبصره- در کلیه موارد مذکور در فوق، مرتکب در صورت تکرار به حداکثر مجازات مقرر محکوم خواهد شد.

ماده ۳- اشخاصی که از وظائف مقرر در مواد ۱۶ و ۱۹ و ۲۴ و ۲۶ و تبصره ماده ۲۶ و تبصره یک ماده ۳۶ و مواد ۳۸ و ۴۳ قانون ثبت احوال خودداری کنند علاوه بر الزام به انجام تکالیف قانونی، به پرداخت جزای نقدی از ۵۰,۰۰۰ ریال تا ۳۰۰,۰۰۰ ریال محکوم می‌شوند و در صورت تکرار به حداکثر مجازات مذکور در این ماده محکوم خواهند شد.

ماده ۴- اشخاصی که با داشتن شناسنامه اقدام به اخذ المثنی نمایند به پرداخت جزای نقدی از ۲۰۰,۰۰۰ ریال تا ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال محکوم می‌شوند و در صورت تکرار دادگاه مکلف به تعیین حداکثر مجازات می‌باشد.

ماده ۵- هر کس به مهر کردن غیر مجاز شناسنامه‌های معتبر اقدام نماید به پرداخت جزای نقدی از ۱۰۰,۰۰۰ ریال تا ۵۰۰,۰۰۰ ریال و در صورت تکرار به پرداخت جزای نقدی از ۵۰۰,۰۰۰ ریال تا ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال محکوم می‌شود. مجازات تکرار بیش از دو بار، علاوه بر جزای نقدی حبس از ۹۱ روز تا یک سال خواهد بود.

ماده ۶- هر یک از کارکنان دولت اعم از لشکری یا کشوری و همچنین کارکنان مؤسسات عمومی و شرکت‌های دولتی و مؤسسات وابسته به دولت و بانک‌ها و نهادهای قانونی به مهر کردن غیر مجاز شناسنامه‌های معتبر اقدام نماید علاوه بر مجازات‌های اداری و جبران خسارت وارده بر حسب مورد به مجازات‌های مقرر در ماده ۵ این قانون محکوم خواهد شد.

ماده ۷- هر یک از کارمندان و مسئولین دولتی اعم از لشکری و کشوری و همچنین کارکنان مؤسسات دولتی و عمومی بانک‌ها و شرکت‌های دولتی و نهادهای قانونی و دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق در ارتباط با انجام وظائف قانونی خود شناسنامه‌هایی را که فاقد اعتبار اعلام شده ملاک انجام کار قرار دهد علاوه بر مجازات‌های اداری و انتظامی و جبران خسارات وارده به پرداخت جزای

نقدی از ۲۰۰,۰۰۰ ریال تا ۵۰۰,۰۰۰ ریال محکوم می‌شود. در صورت تکرار دادگاه مکلف به تعیین حداکثر مجازات می‌باشد.

ماده ۸- دارندگان اسناد سجلی فاقد اعتبار در صورت استفاده از آن‌ها علاوه بر الزام به تعویض، به پرداخت جزای نقدی از ۲۰۰,۰۰۰ ریال تا ۵۰۰,۰۰۰ ریال محکوم می‌شوند.

ماده ۹- هر کس برای فرار از تعقیب یا اجرای مجازات قانونی و یا به قصد اقدام به خروج غیر مجاز از کشور مبادرت به استفاده از شناسنامه دیگری به نام هویت خود نماید، علاوه بر تحمل مجازات اصلی به حبس از یک سال تا سه سال و به پرداخت جریمه از ۵۰۰,۰۰۰ ریال تا ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال محکوم می‌شود.

ماده ۱۰- هر کس در شناسنامه یا اسناد سجل خود یا دیگری هر گونه خدشه (از قبیل خراشیدن یا تراشیدن یا قلم بردن یا الحاق یا محو یا اثبات یاسیاه کردن) وارد نماید به پرداخت جزای نقدی از ۱۰۰,۰۰۰ ریال تا ۵۰۰,۰۰۰ ریال محکوم خواهد شد.

در صورتی که اقدامات مذکوره به قصد متقلبانه انجام یافته باشد، مرتکب به مجازات جعل در اسناد رسمی به کیفیت مقرر در قوانین جزایی محکوم می‌شود. در صورت تکرار دادگاه مکلف به تعیین حداکثر مجازات می‌باشد.

ماده ۱۱- هر غیر ایرانی که قبل از تحصیل تابعیت ایرانی یا ایرانی قلمداد کردن خود موجب تنظیم اسناد سجلی یا دریافت شناسنامه شود به حبس از یک سال تا سه سال و پرداخت جزای نقدی از (۱,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا (۳,۰۰۰,۰۰۰) ریال محکوم می‌شود.

ماده ۱۲- هر غیر ایرانی که شناسنامه افراد ایرانی را چه صاحب آن زنده یا مرده باشد به هر طریق به دست آورده و از آن برای ایرانی قلمداد کردن هویت خود استفاده نماید علاوه بر محکومیت به حبس از دو سال تا پنج سال و به پرداخت جزای نقدی از (۱,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا (۳,۰۰۰,۰۰۰) ریال محکوم می‌شود. در صورتی که اعمال ارتكابی فوق توأم با جعل یا استفاده از سند سجلی مجعول باشد مرتکب به حداکثر هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

ماده ۱۳- هر کس اقدام به چاپ غیر مجاز اوراق و اسناد سجلی و یا ساخت

و تهیه غیر مجاز مهرهای سجل و یا سرقت آن نماید به حبس از دوسال تا پنج سال و پرداخت جزای نقدی از ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال تا ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال محکوم می‌شود و در صورت تکرار به اشد هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

ماده ۱۴- هر کس از اوراق چاپی مذکور در ماده فوق با علم و آگاهی استفاده نماید به حبس از یک سال تا سه سال و به پرداخت جریمه از ۵۰۰,۰۰۰ ریال تا ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال محکوم می‌شود.

ماده ۱۵- خرید و فروش شناسنامه و اسناد سجلی جرم محسوب و هر یک از مرتکبین به پرداخت جزای نقدی از ۵۰۰,۰۰۰ ریال تا ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال محکوم می‌شوند در صورت تکرار به اشد مجازات مذکور محکوم، و در صورت تبدیل به حرفه علاوه بر محکومیت به حداکثر جزای نقدی فوق به حبس از سه سال تا ده سال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۶- کسانی که برای ارتکاب جرائم مندرج در این قانون به تشکیل باند و شبکه اقدام نمایند هر یک به حبس از پنج سال تا پانزده سال و پرداخت جزای نقدی از ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال تا ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال محکوم می‌شوند.

ماده ۱۷- مأمورین که عالمأ در وقوع جرائم مذکور در این قانون به هر نحوی از انحاء کمک نمایند یا گواهی‌های خلاف را ملاک اجرای وظائف قانونی خود قرار دهند به مجازات مرتکب اصلی محکوم خواهند شد.

ماده ۱۸- هر یک از کارکنان سازمان ثبت احوال در تهران و شهرستان‌ها مکلف هستند به محض اطلاع از وقوع هر یک از جرائم موضوع این قانون مراتب را فوراً از طریق رؤسای واحدهای مربوطه جهت رسیدگی و تعقیب متهمین به مراجع ذیصلاح قضایی اعلام نمایند.

ماده ۱۹- اعمال مجازات‌های این قانون مانع از وصول هزینه‌های مقرر در آیین‌نامه‌های اجرایی ماده ۳۵ قانون ثبت احوال نخواهد بود.

ماده ۲۰- قوانینی که مغایر با مقررات این قانون نباشد به قوت و اعتبار خود باقی است.

ماده ۲۱- در کلیه جرائم موضوع این قانون چنانچه از اقدام مرتکب خساراتی متوجه دولت یا اشخاصی اعم از حقیقی یا حقوقی گردد حق مطالبه خسارات

برای زبان دیده محفوظ می‌باشد.

ماده ۲۲- در صورتی که مرتکبین جرائم مذکور در این قانون از افراد غیر ایرانی باشند پس از تحمل مجازات دادگاه می‌تواند آن‌ها را از کشور اخراج نماید.

ماده ۲۳- کلیه وجوه حاصل از اجرای این قانون به حساب درآمد عمومی منظور می‌شود.

موضوع «تخلفات، جرائم و مجازات‌های مربوط به اسناد سجلی و شناسنامه» در اجرای بند هشتم اصل یکصد و دهم قانون اساسی در جلسات متعدد مجمع تشخیص مصلحت نظام بررسی و قانون فوق مشتمل بر بیست و سه ماده و سه تبصره در تاریخ دهم مرداد ماه یک هزار و سیصد و هفتاد به تصویب نهایی مجمع تشخیص مصلحت نظام رسید.

اکبر هاشمی رفسنجانی - رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام

قانون لغو قانون انگشت‌نگاری عمومی (۱۳۶۲/۲/۲۷) مصوب ۱۳۶۸/۳/۷

ماده واحده- از تاریخ تصویب این قانون، قانون راجع به انگشت‌نگاری عمومی مصوب ۱۳۶۲/۲/۲۷ ملغی است.

تبصره- به‌منظور دسترسی به هویت حقیقی اشخاص و گروه‌هایی که دولت صلاح می‌داند به ترتیبی که طبق آیین‌نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد، انگشت‌نگاری به عمل می‌آید.

آیین‌نامه اجرایی این قانون، به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیئت وزیران ظرف مدت یک ماه تهیه و ابلاغ خواهد شد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفتم خرداد ماه یک هزار و سیصد و شصت و هشت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۸/۳/۷ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - اکبر هاشمی

قانون اجازه رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه در محاکم مصوب ۱۳۱۲/۴/۳۱

ماده واحده- نسبت به احوال شخصیه و حقوق ارثیه و وصیت ایرانیان غیر شیعه که مذهب آنان به رسمیت شناخته شده محاکم باید قواعد و عادات مسلمه متداوله در مذهب آنان را جز در مواردی که مقررات قانون راجع به انتظامات عمومی باشد به طریق ذیل رعایت نمایند.

۱- در مسائل مربوط به نکاح و طلاق و قواعد مسلمه متداوله در مذهبی که شوهر پیرو آن است.

۲- در مسائل مربوط به ارث و وصیت عادات و قواعد مسلمه متداوله در مذهب متوفی.

۳- در مسائل مربوط به فرزند خواندگی عادات و قواعد مسلمه متداوله در مذهبی که پدرخوانده یا مادر خوانده پیرو آن است.

قانون الزام اختصاص شماره ملی و کدپستی برای کلیه اتباع ایرانی مصوب ۱۳۷۶/۲/۱۷

ماده ۱- وزارتخانه‌های کشور و پست و تلگراف و تلفن موظفند با رعایت قوانین و مقررات، برای کلیه اتباع ایرانی شماره ملی و کدپستی اختصاص دهند.

ماده ۲- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی، وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت، دانشگاه‌ها، بانک‌ها، شهرداری‌ها، نهادهای انقلاب اسلامی و نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و شرکت‌ها و مؤسساتی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر نام است موظفند از شماره ملی و کدپستی ده‌رقمی که توسط سازمان ثبت احوال کشور و در قالب کارت شناسایی و با همکاری شرکت پست جمهوری اسلامی ایران برای شناسایی افراد و اشخاص و محل کار یا سکونت آن‌ها حسب مورد اختصاص خواهد یافت تبعیت نموده و بکار گیرند.

ماده ۳- کارت یادشده در ماده فوق به عنوان سند شناسایی اتباع ایرانی و مشمول کلیه احکام حقوقی و کیفری مربوط است و باید همیشه همراه صاحب آن باشد.

تبصره- دارنده کارت در صورت تغییر محل سکونت یا کار خود، باید مراتب را در اولین فرصت ممکن به سازمان ثبت احوال کشور اطلاع دهد.

ماده ۴- صدور هر گونه کارت شناسایی اداری یا صنفی یا گواهینامه رانندگی و مشابه آنها، بدون درج شماره ملی و کدپستی ممنوع است.

تبصره- کارت‌های شناسایی اداری، صنفی یا گواهینامه رانندگی و مشابه آن‌ها که قبل از تصویب و اجرای این قانون صادر شده‌اند تا زمانی که شرایط برای تعویض آن‌ها به شکل جدید فراهم نگردیده معتبر خواهند بود.

ماده ۵- دولت موظف است هزینه‌های اجرای طرح شماره ملی و کدپستی را در بودجه دستگاه‌های اجرایی مربوط پیش‌بینی نماید.

ماده ۶- آیین‌نامه اجرایی این قانون توسط وزارتخانه‌های کشور و پست و تلگراف و تلفن ظرف مدت ۲ ماه تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر شش ماده و دو تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ هفدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۶/۲/۲۴ به تایید شورای نگهبان رسیده است. رئیس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

فصل دوم

آیین نامه‌ها

آیین‌نامه اجرایی تبصره (۲) اصلاحی ماده (۵) قانون ثبت احوال ۱۳۶۳ مصوب ۱۳۸۵/۱/۲۰

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۵/۱/۲۰ بنا به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های کشور و دادگستری، موضوع نامه شماره ۱/۱۱۰۲/۱ مورخ ۱۳۸۴/۳/۹ وزارت کشور و به استناد تبصره (۲) اصلاحی ماده (۵) قانون ثبت احوال - مصوب ۱۳۶۳ - آیین‌نامه اجرایی تبصره یادشده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- کلیه مراکز درمانی، بیمارستان‌ها و زایشگاه‌های دولتی و غیردولتی مکلفند فهرست مشخصات نوزادان متولدشده و یا مرده به‌دنیا آمده و همچنین فوت‌شدگان را در مهلت قانونی به نماینده ثبت احوال محل تحویل یا به اداره ثبت احوال محل ارسال نمایند.

تبصره- آن دست از بیمارستان‌ها و زایشگاه‌هایی که بنا به تشخیص ادارات ثبت احوال محل نیازمند استقرار مأمور جهت ثبت واقعه ولادت یا وفات هستند، همکاری لازم را جهت اجرای تکالیف قانونی با ادارات مذکور معمول خواهند داشت.

ماده ۲- چنانچه زایمان در مراکز درمانی یا زایشگاه‌ها یا بیمارستان‌ها انجام شود، پزشکان و ماماها ی رسمی دخیل در امر زایمان مکلفند گواهی ولادت طفل را در (۲) نسخه صادر و یک نسخه از آن را به صاحب واقعه و نسخه دوم را به مرکز درمانی، زایشگاه یا بیمارستان مربوط تحویل نمایند و چنانچه زایمان، خارج از مراکز مزبور و در مطب یا منزل و مانند آن انجام شود یک نسخه را به صاحب واقعه تسلیم و نسخه دیگر را در مهلت قانونی به ثبت احوال محل ارسال نماید.

ماده ۳- پزشک معالج در مراکز درمانی نظیر بیمارستان‌ها به محض اطلاع از وقوع فوت با رعایت ماده (۲۴) قانون ثبت احوال باید گواهی فوت را در ۳ نسخه صادر و یک نسخه را به بستگان متوفی، یک نسخه به اداره ثبت محل و یک نسخه دیگر را به بیمارستان یا مرکز درمانی تحویل نماید.

در صورتی که فوت در خارج از مرکز مزبور نظیر مطب یا منزل رخ دهد پزشک معالج مکلف است و پزشکی که از وقوع فوت مطلع می‌شود مجاز است با هماهنگی سازمان پزشکی قانونی کشور پس از معاینه جسد نسبت به صدور گواهی فوت در (۳) نسخه اقدام و یک نسخه را به بستگان متوفی، یک نسخه به اداره ثبت احوال محل و یک نسخه را به مرکز درمانی محل ارسال نماید.

ماده ۴- مسئولین مؤسساتی که طفل فاقد شناسنامه به آنجا سپرده شده است مکلفند حداکثر ظرف مدت (۱۵) روز نسبت به اعلام مراتب به اداره ثبت احوال و ایجاد تسهیلات لازم جهت صدور شناسنامه طفل اقدام نمایند.

ماده ۵- مسئولین مراکز و خانه‌های بهداشت مکلفند مشخصات وقایع ولادت و وفات روستاییان را ثبت و به نماینده اداره ثبت احوال محل اعلام و در صورت عدم مراجعه نماینده اداره ثبت احوال محل هر ۱۰ روز یکبار گزارش مربوط را به اداره مذکور ارسال نمایند.

ماده ۶- نیروی انتظامی هر محل مکلف است در راستای وظایف تصریح شده در ماده (۲۶) قانون ثبت احوال واقعه وفات را از تاریخ وقوع یا وقوف بر آن ظرف مهلت مقرر به اداره ثبت احوال محل اعلام نماید.

ماده ۷- وزارت اطلاعات، وزارت امور خارجه و نیروی انتظامی موظفند استعلام‌های سازمان ثبت احوال کشور را در خصوص فاقدین شناسنامه و افرادی که تابعیت آن‌ها مشکوک و یا در هویت آن‌ها تردید می‌باشد، رسیدگی و پاسخ لازم را به سازمان مزبور اعلام دارند.

ماده ۸- سازمان امور عشایری مکلف است همکاری لازم را در خصوص ثبت وقایع حیاتی و صدور کارت شناسایی عشایر به عمل آورد.

ماده ۹- در اجرای تبصره ماده (۶) قانون ثبت احوال، شهرداری‌ها مکلفند از طریق واحدهای اجرایی خود نسبت به اعلام واقعه وفات به اداره ثبت احوال حوزه مربوط اقدام نمایند.

ماده ۱۰- دهیاری‌ها مکلفند نسبت به جمع‌آوری اطلاعات و آمار وقایع حیاتی روستاییان اقدام و به مأمورین ثبت احوال مربوط اعلام نمایند.

تبصره ۱- ادارات ثبت احوال مکلفند برای ارائه خدمات سجلی به روستاییان

از همکاری دهیاری‌ها استفاده کنند. دستورالعمل چگونگی همکاری دهیاری‌ها توسط سازمان ثبت احوال کشور با همکاری سایر واحدهای ذی‌ربط تهیه و از طرف وزارت کشور ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۲- سازمان ثبت احوال کشور موظف است حداقل هر سال سه بار مأموران خود را به مناطق عشایرنشین و روستایی اعزام تا نسبت به ثبت وقایع ولادت و وفات و صدور شناسنامه افراد فاقد شناسنامه و نوزادان اقدام نمایند.

ماده ۱۱- اداره پزشکی قانونی هر محل مکلف است فهرست مشخصات فوت‌شدگان در قلمرو خود و مرتبط با وظایف قانونی آن سازمان را ظرف مهلت مقرر به ثبت احوال محل ارسال نمایند.

ماده ۱۲- نیروی انتظامی، فرمانداری‌ها و بخشداری‌ها مکلفند کلیه وقایع فوت و ولادت اتباع خارجی مقیم ایران در حوزه مأموریت خود را به اداره ثبت احوال محل اعلام نمایند.

ماده ۱۳- به‌منظور هماهنگی در اجرای این آیین‌نامه کمیته‌ای با مسئولیت سازمان ثبت احوال کشور و با حضور نمایندگان وزارتخانه‌های دادگستری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، جهاد کشاورزی و رییس سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های سراسر کشور در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تشکیل می‌شود.

ماده ۱۴- به‌منظور تسهیل و تسریع در انتقال و ثبت اطلاعات مربوط به وقایع حیاتی سازمان ثبت احوال کشور و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط مکلفند در مراکزی که امکانات آن فراهم شده است از فناوری نوین به ویژه تسهیلات دولت الکترونیک استفاده نمایند.

معاون اول رئیس‌جمهور - پرویز داودی